

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
„Градско гробље“ ЈК а.д. Бања Лука
за период 01.01-31.12.2022. године**

Број: РВ082-23

Бања Лука, 21.12.2023. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености.....	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	9
	4. Набавке.....	11
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	11
	6. Финансијски извјештаји.....	12
	6.1. Биланс успјеха	12
	6.1.1. Пословни приходи и расходи.....	12
	6.1.2. Финансијски приходи и расходи	15
	6.1.3. Добитак редовне активности.....	15
	6.1.4. Остали добици и губици.....	15
	6.1.5. Нето добит периода	16
	6.2. Биланс стања.....	16
	6.2.1. Билансна актива	16
	6.2.2. Билансна пасива	18
	6.2.3. Ванбилансна евиденција.....	19
	6.3. Биланс токова готовине	20
	6.4. Временска неограниченост пословања	20
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	20
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје	20

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја „Градско гробље“ ЈК а.д. Бања Лука који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају са стањем на дан 31.12.2022. године, Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду и Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, финансијски извјештаји „Градско гробље“ ЈК а.д. Бања Лука, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 - 2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачкама 6.1.1.1. и 6.1.1.2. овог Извјештаја:

Приходи од продаје производа исказани су више, а приходи од пружених услуга по основу провизија од продаје комисионе робе мање за 251.994 КМ, трошкови бруто плата исказани су више, а трошкови осталих личних примања по основу бруто накнада за топли оброк мање за 173.868 КМ, трошкови бруто накнада плата исказани су више, а трошкови осталих личних примања по основу трошкова награда и бруто регреса мање за 99.397 КМ, трошкови бруто накнада члановима управног и надзорног одбора исказани су више, а трошкови бруто накнада члановима одбора за ревизију, других одбора, комисија и слично мање за 31.984 КМ, јер није извршена класификација у складу са чланом 54. став (4) и 44. став (5, 6 и 8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.2.2.3. овог Извјештаја:

Краткорочна разграничења исказана су више за 62.669 КМ због евидентирања донација сталних средстава у оквиру краткорочно разграничених прихода, што није у складу са чланом 32. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.2. овог Извјештаја:

Потраживања за затезну камату исказана су више, а остала краткорочна потраживања по основу главног дуга по рјешењу надлежног суда мање за 19.420 КМ, а за наведена потраживања у износу од 28.887 КМ (главни дуг и затезна камата) није извршена исправка вриједности с обзиром на временски период у којем нису

наплаћена, што није у складу са чланом 20. став (9 и 11) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.3. овог Извјештаја:

Одливи готовине из пословних активности исказани су више за 9.302 КМ, јер су истовремено у наведеном износу исказани и у активности инвестирања којој и припадају, што није у складу са захтјевима МРС 7 – Извјештај о токовима готовине (параграф 14) и чланом 11. став (2) Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.6. овог Извјештаја:

Напомене уз финансијске извјештаје не садрже додатне информације сходно захтјевима члана 20. (став 2 и 3) Правилника о садржини и форми образаца извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (112ц и 113) и МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 74а).

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје „Градско гробље“ ЈК а.д. Бања Лука за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године су објелодањена питања везана за наставак пословања у складу са начелом сталности пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја „Градско гробље“ ЈК а.д. Бања Лука за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, нема других питања која треба објавити у Извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 21.12.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Негативно мишљење

Уз ревизију финансијских извјештаја „Градско гробље“ ЈК а.д. Бања Лука за 2022. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, због значаја питања наведених у пасусу „Основ за негативно мишљење“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима „Градско гробље“ ЈК а.д. Бања Лука за 2022. годину нису, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за негативно мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Друштво није утврдило нормативе потрошње горива по возилима и радним машинама, није вршило анализе потрошње горива за евидентна одступања у мјесечној потрошњи код истих возила, а евиденције о коришћењу возила се нису водиле на прописаним путним налозима (ПНЗ и ПН4 Образац) и нису садржавале релације кретања нити стање километар сата по релацији, што није у складу са чланом 2., 3. и 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога.

У комисију за попис имовине и обавеза именовано је лице које је било материјално задужено за имовину и њом руковало, што није у складу са чланом 14. став (1) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Као што је наведено под тачком 4. овог Извјештаја:

За извршене набавке услуга у укупној вриједности од 21.100 КМ а које се односе на адвокатске услуге, угоститељске услуге и услуге платног промета, нису проведене процедуре јавних набавки, што није у складу са чланом 6. и 87. Закона о јавним набавкама.

Као што је наведено под тачком 6.1.1.1. овог Извјештаја:

Уговоране су и фактурисане услуге по основу трајног коришћења гробног мјеста по нижим цијенама у односу на цијене дефинисане Цјеновником погребних и клесарских услуга, а за утврђене цијене комуналних услуга погребне дјелатности није обезбијеђена сагласност надлежног органа Града Бања Лука, што није у складу са чланом 20. став (3) Закона о комуналним дјелатностима и чланом 22. Одлуке о гробљима и погребној дјелатности Скупштине Града Бања Лука.

Као што је наведено под тачком 6.1.1.2. овог Извјештаја:

Обрачун бруто плата запослених вршен је по основу уговорене основне бруто плате, што није у складу са чланом 61. и 66. Колективног уговора.

Извршен је обрачун и исплата стимулација у износу већем од 30% уговорених плата запослених, што није у складу са чланом 4. Одлуке о стимулативном награђивању рада радника.

Уговорене основне бруто плате за запослене распоређене на исто радно мјесто са истим степеном стручне спреме нису утврђене у истом износу, а обрачун минулог рада вршен је на основну бруто плату увећану за друга примања по основу рада (топли оброк, стимулације запослених и на накнаду предсједника синдиката), што није у складу са чланом 120. и 124. Закона о раду.

За службена путовања у иностранство нису донесене одлуке о службеном путовању у иностранство, признати су и исплаћени трошкови са службених путовања без налога за службено путовање, запослени нису подносили писани извјештај о обављеном службеном путовању а призната су права на дневнице иако иста нису остварена сразмјерно трајању службеног путовања, што није у складу са тачком XV, XVII подтачка 1) и IX Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.2. овог Извјештаја:

Књиговодствене исправе у вези са вођењем залиха грађевинског материјала нису уредне и рачунски тачне, јер су приликом раздужења залиха грађевинског материјала постојала неслагања у количини и врсти утрошеног материјала (између радних налога и излаза залиха у робно-материјалном књиговодству), а приликом раздужења осталог потрошног материјала нису сачињене књиговодствене исправе (требовања и радни налози) на основу којих је вршен излаз материјала, што није у складу са чланом 8. став (1) и 9. став (1) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање „Градско гробље“ ЈК а.д. Бања Лука обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање „Градско гробље“ ЈК а.д. Бања Лука.

Бања Лука, 21.12.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору Друштва да обезбиједи да се:

- 1) приходи од провизија на име продаје комисионе робе евидентирају сходно члану 54. став (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 2) трошкови бруто накнада за топли оброк, трошкови награда, бруто регреса, бруто накнада члановима одбора за ревизију и бруто накнада директора Одјељења интерне ревизије, председника Скупштине акционара и овлаштеног представника Града Бања Лука у Скупштини акционара класификују сходно члану 44. став (5, 6 и 8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 3) провјера корисног вијека трајања опреме врши на крају сваке пословне године, сходно захтјеву МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 51),
- 4) потраживања за главни дуг по рјешењу надлежног суда класификују у оквиру осталих краткорочних потраживања и изврши исправка вриједности истих с обзиром на временски период у којем нису наплаћена, сходно члану 20. став (9 и 11) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 5) обавезе за трошкове накнада превоза код доласка на посао и повратка с посла класификују у оквиру обавеза за остала лична примања, а примљене донације за изградњу сталних средстава класификују у оквиру дугорочно разграничених прихода сходно члану 37. став (6) и 32. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 6) Биланс токова готовине сачињава сходно захтјевима МРС 7 – Извјештај о токовима готовине (параграф 14) и чланом 11. став (2) Правилника о садржини и форми образаца извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике,
- 7) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују додатне информације сходно члану 20. став (2 и 3) Правилника о садржини и форми образаца извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја (параграф 112ц и 113) и МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 74а).

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се директору Друштва да обезбиједи да се:

- 1) успостави систем интерних контрола у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске, Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле и Правилником о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле у смислу да се одреди одговорно лице задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле, донесе акт о управљању ризицима, дефинишу кључни пословни процеси и успостави књига пословних процеса и сачини извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле са прилозима,

- 2) рачунарски програм за обрачун личних примања подеси на начин који обезбјеђује функционисање интерних рачуноводствених контрола у смислу чувања и коришћења унесених података сходно члану 7. став (5) и 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- 3) утврде нормативи потрошње горива по возилима и радним машинама, врше анализе потрошње горива, а евиденције о коришћењу возила воде на прописаним путним налозима за возила (ПНЗ и ПН4 Образац) сходно члану 2. 3. и 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога,
- 4) приликом провођења пописа имовине и обавеза овјере пописне листе од стране надлежног лица, сачини план рада комисије за попис, а у комисију за попис именују лица сходно члану 17. став (1 и 8) и 14. став (1) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,
- 5) набавке мале вриједности које се односе на услуге врше у складу са чланом 6. и 87. Закона о јавним набавкама,
- 6) израђује трогодишњи план пословања и исти доставља на усвајање Скупштини акционара сходно члану 5. и 21. Закона о јавним предузећима,
- 7) уговарају и фактуришу услуге трајног коришћења гробног мјеста сходно Цјеновнику погребних и клесарских услуга и да се на утврђене цијене комуналних услуга погребне дјелатности прибави сагласност надлежног органа Града Бања Лука сходно члану 20. став (3) Закона о комуналним дјелатностима и члану 22. Одлуке о гробљима и погребној дјелатности Скупштине Града Бања Лука,
- 8) обрачун бруто плата врши на основу утврђене цијене рада и коефицијената сходно члану 61. и 66. Колективног уговора,
- 9) на обрасцу писменог обрачуна плате искажу коефицијенти за обрачун плата сходно члану 3. тачка 5) Правилника о садржају писменог обрачуна плате,
- 10) запосленима распоређеним на исто радно мјесто са истим степеном стручне спреме уговори једнака основна бруто плата, а обрачун минулог рада врши на основну бруто плату без увећања за друга примања по основу рада, сходно члану 120. став (2) и 124. Закона о раду,
- 11) обрачун и исплата стимулација запосленима врши до висине утврђене чланом 4. Одлуке о стимулативном награђивању рада радника, а обрачун и исплата накнада запосленима у случају смрти члана породице врши сходно тачки IV алинеја 2) Одлуке о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику,
- 12) службена путовања и обрачун накнада трошкова службених путовања врши у складу са тачком XV, XVII подтачка 1) и IX Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској,
- 13) приликом раздужења залиха грађевинског материјала сачињавају уредне и рачунски тачне књиговодствене исправе, а раздужење осталог потрошног материјала врши на основу претходно сачињених књиговодствених исправа сходно члану 8. став (1) и 9. став (1) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о јавним предузећима,
- Закон о привредним друштвима,
- Закон о гробљима и погребној дјелатности,
- Закон о комуналним дјелатностима, члан 20,
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- Закон о раду, члан 7. и 204 - 207.,
- Закон о доприносима, члан 3 - 6., 10., 22. и 24.,
- Закон о порезу на доходак, глава I-IV, VI, X, XII и XIII,
- Закон о јавним набавкама,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- Правилник о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле,
- Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле,
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској,
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем,
- Одлука о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику,
- Правилник о садржају писменог обрачуна плате,
- Правилник о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога,
- Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,
- Колективни уговор за запослене у „Градско гробље“ ЈК а.д. Бања Лука,
- Одлука о стимулативном награђивању рада радника у „Градско гробље“ ЈК а.д. Бања Лука,
- Одлука о гробљима и погребној дјелатности Скупштине Града Бања Лука,
- Цјеновник погребних и клесарских услуга.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

„Градско гробље“ ЈК а.д. Бања Лука (у даљем тексту: Друштво) основано је 1966. године и у току постојања мијењало је облик организовања. Друштво је основано за активности и послове управљања гробљима на подручју Града Бања Лука и обављање погребних дјелатности и организовано је као акционарско друштво.

Укупни акционарски капитал Друштва износи 418.443 КМ и подијељен је на 418.443 акције чија је појединачна номинална вриједност 1 КМ. Структуру учешћа у капиталу чине Град Бања Лука и остали ситни акционари.

Одлукама Скупштине Града Бања Лука, Друштву су на управљање, кориштење и одржавање дата два градска гробља на Побрђу и Врбањи.

Дјелатности Друштва су управљање гробљима и обављање погребних дјелатности, као и споредне дјелатности дефинисане чланом 9. Статута Друштва.

Друштво је према критеријумима из члана 5. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 94/15 и 78/20) разврстано у средња правна лица.

Органи Друштва су Скупштина акционара, Надзорни одбор и Управа коју чине директор и извршни директори, а именован је и Одбор за ревизију.

Средства за финансирање Друштва у 2022. години обезбијеђена су по основу прихода од погребних дјелатности, а пословање се врши преко рачуна отворених код пословних банака.

Друштво је у складу са чланом 20. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 98/05 и 20/14) доставило Примједбе на Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији „Градско гробље“ ЈК а.д. Бања Лука за период 01.01-31.12.2022. године (РВ082-23 од 08.12.2023) и додатну документацију на основу које је преформулисан дио налаза и изостављена препорука, а остале примједбе су таквог карактера да немају суштински утицај на остале налазе, препоруке и дато мишљење. Уз коначан извјештај достављен је и одговор на дате примједбе.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је ангажована на провођењу финансијске ревизије Друштва.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Друштва из 2019. године систематизовао је 49 радних мјеста за 96 извршилаца укључујући и Управу коју чине директор и два извршна директора. На дан 31.12.2022. године у Друштву је било запослено 78 извршилаца од којих 77 на неодређено вријеме и један приправник. У току 2022. године радни однос у Друштву су засновала два извршиоца, од којих је један на неодређено вријеме и један приправник. Током 2022. године, радни однос у Друштву је престао за осам извршилаца.

У Друштву није одређено одговорно лице задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле, није донесен акт о управљању ризицима, нису дефинисани кључни пословни процеси нити је успостављена књига пословних

процеса, а није ни сачињен извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2022. годину са прилозима, што није у складу са чланом 8. и 14. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору („Службени гласник Републике Српске“ број 91/16), тачком 22. подтачке 3, 4. и 5. Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 99/17) и Правилником о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 1/22).

Рачунарски програм за обрачун личних примања не обезбјеђује у потпуности функционисање система интерних рачуноводствених контрола, јер се приликом ажурирања података онемогућује увид у историјске податке на основу којих је вршен обрачун прије ажурирања (информације о основној бруто плати, текућим рачунима запослених и друго), што није у складу са чланом 7. став (5) и 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Друштво није утврдило нормативе потрошње горива по возилима и радним машинама, није вршило анализе потрошње горива за евидентна одступања у мјесечној потрошњи код истих возила, а евиденције о коришћењу возила се нису водиле на прописаним путним налозима (ПНЗ и ПН4 Образац) и нису садржавале релације кретања нити стање километар сата по релацији, што није у складу са чланом 2., 3. и 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога („Службени гласник Републике Српске“ број 74/17).

У складу са Рјешењем о именовању Комисије за годишњи попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године, извршен је попис и евидентирање резултата пописа имовине и обавеза. Ревизијским испитивањем провођења истог утврђено је да је у комисију за попис основних средстава у употреби, ван употребе и инвестиција у току именован шеф одјелења возног парка и руковање радном механизацијом који је материјално задужен за имовину и руководи имовином коју пописује, пописне листе нису овјерене од стране надлежног лица, а није сачињен ни план рада комисије за попис, што није у складу са чланом 14. став (1) и 17. став (1 и 8) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16 и 113/21).

Сходно горе наведеном, као и у већини тачака извјештаја успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да обезбиједи истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и другим прописима.

Препоручује се директору Друштва да обезбиједи да се:

- **успостави систем интерних контрола у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске, Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле и Правилником о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле у смислу да се одреди одговорно лице задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле, донесе акт о управљању ризицима, дефинишу кључни пословни процеси и успостави књига пословних процеса и сачини извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле са прилозима,**
- **рачунарски програм за обрачун личних примања подеси на начин који обезбјеђује функционисање интерних рачуноводствених контрола у смислу чувања и коришћења унесених података сходно члану 7. став (5) и 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,**

- **утврде нормативи потрошње горива по возилима и радним машинама, врше анализе потрошње горива, а евиденције о коришћењу возила воде на прописаним путним налозима за возила (ПНЗ и ПН4 Образац) сходно члану 2.3 и 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога,**
- **приликом провођења пописа имовине и обавеза овејере пописне листе од стране надлежног лица, сачини план рада комисије за попис, а у комисију за попис именују лица сходно члану 17. став (1 и 8) и 14. став (1) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.**

4. Набавке

Планом јавних набавки за 2022. годину, планиране су набавке укупне вриједности од 1.015.250 КМ без пореза на додату вриједност. Предвиђено је провођење 45 поступака јавних набавки и то путем шест отворених поступка у вриједности од 602.000 КМ, 16 поступака путем конкурентског захтјева у вриједности од 244.500 КМ, један поступак везан за услуге из Анекса II дио Б Закона о јавним набавкама у вриједности од 85.800 КМ и 22 директна споразума у вриједности од 82.950 КМ.

Према достављеном извјештају планираних и извршених процедура јавних набавки, Друштво је у току 2022. године провело 28 поступака укупне вриједности од 803.664 КМ и то путем шест отворених поступака у вриједности 473.660 КМ (гранитни камен, грађевински материјал, свјеже цвијеће, мобилне гробнице, бетонске гробнице и поштанске услуге), 12 конкурентских захтјева за достављање понуда у вриједности од 213.351 КМ (свилено цвијеће, канцеларијски и потрошни материјал, репроматеријал, енергенти, ауто-дијелови, одржавање возног парка, услуге осигурања и др.), један поступак везан за услуге из Анекса II дио Б у вриједности од 85.800 КМ (топли оброк за запослене) и девет директних споразума у вриједности од 30.853 КМ.

Ревизијским испитивањем су обухваћени проведени поступци јавних набавки у вриједности од 610.655 КМ и то четири отворена поступка у вриједности 425.730 КМ, четири конкурентска захтјева за достављање понуда у вриједности од 93.625 КМ, један поступак везан за услуге из Анекса II дио Б у вриједности од 85.800 КМ и један директни споразум у вриједности од 5.500 КМ, што чини 75% у односу на укупно уговорену вриједност набавки током 2022. године.

Ревизијом је утврђено да за набавке услуга у вриједности од 21.100 КМ (адвокатске услуге 3.600 КМ, угоститељске услуге 10.000 КМ и услуге платног промета 7.500 КМ) нису проведене процедуре јавних набавки, што није у складу са чланом 6. и 87. Закона о јавним набавкама, у којима је дефинисано да је уговорни орган дужан да додјељује уговоре о јавној набавци робе, услуга и радова примјењујући поступке дефинисане овим законом и подзаконским актима и врсте поступака јавних набавки за додјелу уговора мале вриједности.

Препоручује се директору Друштва да обезбиједи да се набавке мале вриједности које се односе на услуге врше у складу са чланом 6. и 87. Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Планом пословања за 2022. годину који садржи и Финансијски план, планирани су приходи у износу од 2.803.775 КМ (приходи од обављања погребних дјелатности и остали приходи повезани са дјелатношћу Друштва), расходи у износу од 2.753.500 КМ (највећим дијелом се односе на трошкове бруто плата, накнада плата и осталих

личних примања од 1.570.000 KM и на набавну вриједност продате робе и трошкове материјала за израду учинака од 468.900 KM) и планирана је бруто добит у износу од 50.275 KM.

Управа Друштва није израдила трогодишњи план пословања, па исти није разматран од стране Скупштине акционара, што није у складу са чланом 5. и 21. Закона о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“ 75/04 и 78/11).

Препоручује се директору Друштва да обезбиједи да се израђује трогодишњи план пословања и исти доставља на усвајање Скупштини акционара сходно члану 5. и 21. Закона о јавним предузећима.

6. Финансијски извјештаји

Друштво је сачинило обрасце финансијских извјештаја прописане чланом 2. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“ број 59/22 и 129/22) и то Биланс стања, Биланс успјеха, Биланс токова готовине, Напомене уз финансијске извјештаје, као и Извјештај о промјенама на капиталу прописан Правилником о садржини и форми обрасца извјештаја о промјенама на капиталу („Службени гласник Републике Српске“ број 59/22). Поред наведених образаца, сачињен је Извјештај о пословању за 2022. годину који није усвојен од стране Скупштине акционара (Одлука о неусвајању од 20.04.2023. године).

6.1. Биланс успјеха

Укупни приходи за 2022. годину су исказани у износу од 2.761.398 KM, што је за 1,6% мање у односу на Финансијски план, док су укупни расходи исказани у износу од 2.744.807 KM, што је за 0,4% ниже у односу на Финансијски план. Добит прије опорезивања исказана је у износу од 16.591 KM.

6.1.1. Пословни приходи и расходи

6.1.1.1. Пословни приходи

Пословни приходи исказани су у износу од 2.740.403 KM, а односе се на приходе од продаје погребне опреме (184.860 KM), пружања погребних услуга и продаје готових производа (2.173.399 KM), уговорених провизија на име продаје комисионе робе (251.994 KM), повећања вриједности залиха готових производа – бетонских гробница, споменика и других производа (124.473 KM) и остале пословне приходе (5.677 KM).

Ревизијом је утврђено да су приходи од продаје производа исказани више, а приходи од пружених услуга по основу провизија од продаје комисионе робе мање за 251.994 KM, јер није извршена класификација у складу са чланом 54. став (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Ревизијом је утврђено да су у одређеним случајевима уговоране и фактурисане услуге трајног коришћења гробног мјеста по нижим цијенама у односу на цијене дефинисане Цјеновником погребних и клесарских услуга, а за утврђене цијене комуналних услуга погребне дјелатности није обезбијеђена сагласност надлежног органа Града Бања Лука, што није у складу са чланом 20. став (3) Закона о комуналним дјелатностима у којем је наведено да сагласност на цијену даје надлежни орган јединице локалне самоуправе и чланом 22. Одлуке о гробљима и погребној дјелатности Скупштине Града Бања Лука.

Препоручује се директору Друштва да обезбиједи да се:

- *приходи од провизија на име продаје комисионе робе евидентирају сходно члану 54. став (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,*
- *уговарају и фактуришу услуге трајног коришћења гробног мјеста сходно Цјеновнику погребних и клесарских услуга и да се на утврђене цијене комуналних услуга погребне дјелатности прибави сагласност надлежног органа Града Бања Лука сходно члану 20. став (3) Закона о комуналним дјелатностима и члану 22. Одлуке о гробљима и погребној дјелатности Скупштине Града Бања Лука.*

6.1.1.2. Пословни расходи

Пословни расходи исказани су у износу од 2.713.632 КМ, а односе се на набавну вриједност продате робе, трошкове материјала, трошкове горива и енергије, трошкове плата, накнада плата и осталих личних примања, трошкове производних услуга, трошкове амортизације и резервисања, нематеријалне трошкове и трошкове пореза.

Набавна вриједност продате робе исказана је у износу од 111.542 КМ и у цјелости се односи се на набавну вриједност погребне опреме и цвијећа која се продаје у малопродајним објектима.

Трошкови материјала исказани су у износу од 306.674 КМ, а односе се на трошкове основног и помоћног материјала за израду учинака (268.448 КМ) и трошкове режијског материјала (38.225 КМ).

Трошкови горива и енергије исказани су у износу од 136.396 КМ, а односе се на трошкове горива (81.098 КМ) и трошкове електричне енергије (55.298 КМ).

Трошкови плата, накнада плата и осталих личних примања исказани су у износу од 1.827.221 КМ, а односе се на трошкове бруто плата и бруто накнада плата и трошкове осталих личних примања.

Трошкови бруто плата и бруто накнада плата исказани су у износу од 1.755.893 КМ, а односе се на трошкове бруто плата запослених (1.600.523 КМ), бруто накнада плата (99.397 КМ) и бруто накнада члановима управног и надзорног одбора (55.972 КМ).

Ревизијом је утврђено да су трошкови бруто плата исказани више, а трошкови осталих личних примања по основу бруто накнада за топли оброк мање за 173.868 КМ, трошкови бруто накнада плата исказани су више, а трошкови осталих личних примања по основу трошкова награда и бруто регреса мање за 99.397 КМ, трошкови бруто накнада члановима управног и надзорног одбора исказани су више, а трошкови бруто накнада члановима одбора за ревизију, директора Одјељења интерне ревизије, председника Скупштине акционара и овлаштеног представника Града Бања Лука у Скупштини акционара мање за 31.984 КМ, јер није извршена класификација у складу са чланом 44. став (5, 6 и 8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Обрачун бруто плата и бруто накнада плата је вршен на основу Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 1/16, 66/18), Колективног уговора Друштва и Одлуке о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику („Службени гласник Републике Српске“ број 53/16, 12/22 и 39/22).

Код обрачуна бруто плата и бруто накнада плата утврђене су неправилности и неусклађености, како слиједи:

- обрачун бруто плата вршен је на основу уговорених основних бруто плата сходно појединачним уговорима о раду, а не на основу цијене рада и коефицијената за обрачун плате који су дефинисани чланом 61. и 66. Колективног уговора,

- образац писменог обрачуна плате не садржи податке о коефицијентима за обрачун плата, што није у складу са чланом 3. тачка 5) Правилника о садржају писменог обрачуна плате („Службени гласник Републике Српске“ број 18/22),
- обрачун минулог рада вршен је на основу бруто плату увећану за друга примања по основу рада (топли оброк, стимулације запослених и на накнаду предсједника синдиката), умјесто на основу бруто плату, што није у складу са чланом 124. Закона о раду,
- уговорене основне бруто плате за запослене распоређене на исто радно мјесто са истим степеном струче спреме нису утврђене у истом износу, што није у складу са чланом 120. став (2) Закона о раду,
- извршен је обрачун и исплата стимулација за 22 запослена у износу већем од 30% уговорених плата запослених, што није у складу са чланом 4. Одлуке о стимулативном награђивању рада радника, у којем је наведено да плата запосленог утврђена уговором о раду може бити увећана до 30% у датом обрачунском периоду.

Трошкови осталих личних примања исказани су у износу од 71.328 КМ, а односе на трошкове дневница на службеном путу у земљи и иностранству (1.617 КМ), трошкове накнада превоза код доласка на посао и повратка с посла (65.408 КМ), накнаде запосленима и члановима породице (3.463 КМ) и други трошкови у износу од 840 КМ.

Код обрачуна трошкова осталих личних примања утврђене су неправилности и неусклађености, како слиједи:

- за службена путовања у иностранство нису донесене одлуке о службеном путовању у иностранство, признати су и исплаћени трошкови са службених путовања без налога за службено путовање, запослени нису подносили писани извјештај о обављеном службеном путовању и признавана су права на дневнице иако иста нису остварена сразмјерно трајању службеног путовања, што није у складу са тачком XV, XVII подтачка 1) и IX Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 57/21),
- обрачун и исплата накнада запосленима у случају смрти члана породице је вршена према Колективном уговору у висини једне, умјесто у висини најмање двије просјечне нето плате у Републици Српској, како је то дефинисано тачком IV алинеја 2) Одлуке о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику коју је донијела Влада Републике Српске.

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 112.378 КМ, а односе се на трошкове за израду слова и слика (10.525 КМ), трошкове поштанских услуга, телефона и интернета (14.915 КМ), одржавања објеката, опреме и возила (34.761 КМ), комуналних услуга (27.974 КМ) и осталих услуга (24.203 КМ).

Трошкови амортизације и резервисања исказани су у износу од 136.655 КМ, а односе се на трошкове амортизације у износу од (101.760 КМ) и трошкове резервисања у износу од 34.895 КМ (по основу судских спорова 21.808 КМ и за накнаде и бенефиције запослених 13.088 КМ).

Нематеријални трошкови исказани су у износу од 72.854 КМ, а односе се највећим дијелом на ревизијске услуге (5.000 КМ), адвокатске услуге (3.600 КМ), репрезентацију (10.542 КМ), услуге осигурања (8.041 КМ), услуге платног промета и банке (7.530 КМ), судске трошкове (5.377 КМ) и трошкове провизија за промоцију у продаји погребне опреме по уговору са Удружењем пензионера Града Бања Лука (24.858 КМ).

Препоручује се директору Друштва да обезбиједи да се:

- **трошкови бруто накнада за топли оброк, трошкови награда, бруто регреса, бруто накнада члановима одбора за ревизију и бруто накнада директора Одјељења интерне ревизије, предсједника Скупштине акционара и овлаштеног представника Града Бања Лука у Скупштини акционара класификују сходно члану 44. став (5, 6 и 8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,**
- **обрачун бруто плата врши на основу утврђене цијене рада и коефицијената сходно члану 61. и 66. Колективног уговора,**
- **на обрасцу писменог обрачуна плате исказују коефицијенти за обрачун плата сходно члану 3. тачка 5) Правилника о садржају писменог обрачуна плате,**
- **запосленима распоређеним на исто радно мјесто са истим степеном струче спреме уговори једнака основна бруто плата, а обрачун минулог рада врши на основну бруто плату без увећања за друга примања по основу рада, сходно члану 120. став (2) и 124. Закона о раду,**
- **обрачун и исплата стимулација запосленима врши до висине утврђене чланом 4. Одлуке о стимулативном награђивању рада радника, а обрачун и исплата накнада запосленима у случају смрти члана породице врши сходно тачки IV алинеја 2) Одлуке о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику,**
- **службена путовања и обрачун накнада трошкова службених путовања врши у складу са тачком XV, XVII подтачка 1) и IX Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској.**

6.1.1.3. Пословни добитак

Пословни добитак исказан је у износу од 26.771 КМ, а представља разлику између пословних прихода (2.740.403 КМ) и пословних расхода (2.713.632 КМ).

6.1.2. Финансијски приходи и расходи

6.1.2.1. Финансијски приходи

Финансијски приходи исказани су у износу од 78 КМ, а односе се на приходе по основу позитивних курсних разлика.

6.1.2.2. Финансијски расходи

Финансијски расходи исказани су у износу од 11.643 КМ, од чега се 11.561 КМ односи на расходе камата по основу два дугорочна кредита (Атос банка а.д. Бања Лука 121.974 КМ и Нова банка а.д. Бања Лука 23.767 КМ).

6.1.3. Добитак редовне активности

Добитак редовне активности исказан је у износу од 15.206 КМ, а представља збир пословног добитка (26.771 КМ) и финансијских прихода (78 КМ) умањен за финансијске расходе (11.643 КМ).

6.1.4. Остали добици и губици

Остали приходи и добици исказани су у износу од 19.874 КМ, а остали расходи и губици у износу од 14.037 КМ, те је исказан добитак по основу осталих прихода и расхода у износу од 5.837 КМ.

6.1.5. Нето добит периода

Нето добит периода исказана је у износу од 13.840 КМ, а представља разлику између укупних прихода (2.761.398 КМ) и укупних расхода са укљученим порезом на добит и одложеним пореским расходима (2.747.558 КМ).

6.2. Биланс стања

У Билансу стања на дан 31.12.2022. године исказане су билансна актива, билансна пасива и ванбилансна евиденција.

6.2.1. Билансна актива

Билансна актива је исказана у износу од 3.268.984 КМ бруто вриједности, 1.046.704 КМ исправке вриједности и 2.222.280 КМ нето вриједности, а чине је стална средства и текућа средства.

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства исказана су у износу од 2.224.720 КМ бруто вриједности, 978.555 КМ исправке вриједности и 1.246.165 КМ нето вриједности, а чине их нематеријална средства и некретнине, постројења и опрема.

Друштву је на основу Одлуке о давању Централног градског гробља у Врбањи на управљање и одржавање Скупштине Града Бања Лука дато на управљање и одржавање земљиште, пословни објекти и опрема у нето вриједности од 13.212.985 КМ који су у власништву Града Бања Лука и у чијим пословним књигама се воде.

Нематеријална средства исказана су у износу од 41.630 КМ бруто вриједности, 38.051 КМ исправке вриједности и 3.579 КМ нето вриједности и у цјелости се односе на рачунарски програм.

Некретнине, постројења и опрема су исказани у износу од 2.183.090 КМ бруто вриједности, 940.504 КМ исправке вриједности и 1.242.586 КМ нето вриједности, а чине их грађевински објекти, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама постројењима и опреми.

Грађевински објекти су исказани у износу од 1.022.881 КМ бруто вриједности, 114.344 КМ исправке вриједности и 908.537 КМ нето вриједности, а чине их пословни објекти. У току 2022. године нису вршена улагања у грађевинске објекте, а умањење вриједности је извршено по основу корекције вриједности за ефекте обрачунате амортизације.

Постројења и опрема исказане су у износу од 1.138.185 КМ бруто вриједности, 815.364 КМ исправке вриједности и 322.821 КМ нето вриједности, а чине их највећим дијелом возила, радне машине и алати и канцеларијска и рачунарска опрема. У току 2022. године извршено је увећање вриједности за набавку опреме у износу од 9.302 КМ и то за набавку цистерне за воду, моторне косачице и муљне пумпе (6.845 КМ) и рачунарске и канцеларијске опреме (2.458 КМ), а умањење вриједности је извршено по основу корекције вриједности за ефекте обрачунате амортизације.

Друштво није вршило провјеру корисног вијека трајања за опрему која се и даље користи на крају сваке пословне године, како је прописано МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 51), па је дио опреме у потпуности амортизован.

Улагање на туђим некретнинама, постројењима и опреми исказано је у износу од 22.024 КМ бруто вриједности, 10.796 КМ исправке вриједности и 11.228 КМ нето вриједности и у цјелости се односи на ранија улагања у пословни објекат који је у власништву Града Бања Лука. У току 2022. године нису вршена улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми, а умањење вриједности је извршено по основу корекције вриједности за ефекте обрачунате амортизације.

Препоручује се директору Друштва да обезбиједи да се провјера корисног вијека трајања опреме врши на крају сваке пословне године, сходно захтјеву МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 51).

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства исказана су у износу од 1.044.264 КМ бруто вриједности, 68.149 исправке вриједности и 976.115 КМ нето вриједности, а чине их залихе, стална средства намијењена продаји и средства пословања које се обуставља и краткорочна средства изузев залиха и сталних средстава намијењених продаји.

Залихе, стална средства намијењена продаји и средства пословања које се обуставља су исказана у износу од 438.821 КМ бруто и нето вриједности, а односе се на залихе материјала, готових производа и робе и дате авансе.

Залихе материјала исказане су у износу од 156.805 КМ и односе на залихе материјала за израду учинака у износу од 113.189 КМ (клесарски камен у износу од 110.393 КМ и грађевински материјал у износу од 2.796 КМ), ситан инвентар у употреби у износу од 12.784 КМ (алат, ауто гуме, ХТЗ опрема и друго) и залихе осталог потрошног материјала у износу од 30.832 КМ.

Ревизијом је утврђено да у појединим случајевима књиговодствене исправе у вези са вођењем залиха грађевинског материјала нису уредне и рачунски тачне, јер су приликом раздужења залиха грађевинског материјала постојала неслагања у количини и врсти утрошеног материјала (између радних налога и излаза залиха у робно-материјалном књиговодству), а приликом раздужења осталог потрошног материјала у одређеним случајевима нису сачињаване књиговодствене исправе (требовања и радни налози), на основу којих је вршен излаз материјала, што није у складу са чланом 8. став (1) и 9. став (1) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске којима је дефинисано да је књиговодствена исправа писани документ у материјалном или електронском облику о насталом пословном догађају којим су обухваћени сви подаци неопходни за књижење у пословним књигама и да иста мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна и сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа.

Залихе готових производа су исказане у износу од 169.698 КМ и односе се на залихе израђених бетонских гробница, споменика и других производа.

Залихе робе су исказане у износу од 111.072 КМ и односе се на залихе погребне опреме у малопродајним објектима.

Дати аванси су исказани у износу од 1.246 КМ и односе се на авансе дате добављачима за набавку материјала и услуга.

Краткорочна средства изузев залиха и сталних средстава намијењених продаји су исказана у износу од 605.443 КМ бруто вриједности, 68.149 КМ исправке вриједности и 537.294 КМ нето вриједности, а односе се на краткорочна потраживања, готовинске еквиваленте и готовину и краткорочна разграничења.

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 530.221 КМ бруто вриједности, 68.149 КМ исправке вриједности и 462.072 КМ нето вриједности, а односе се на потраживања од купаца у земљи по основу извршених погребних услуга (428.110 КМ), остала краткорочна потраживања (30.565 КМ, од којих се 28.887 КМ односи на потраживања за главни дуг и затезну камату по рјешењу надлежног суда из дужничко повјерилачких односа и потраживања за више плаћен порез на добит (3.397 КМ).

Ревизијом је утврђено да су потраживања за затезну камату исказана више, а остала краткорочна потраживања по основу главног дуга по рјешењу надлежног суда мање за 19.420 КМ, а за наведена потраживања у износу од 28.887 КМ (главни дуг и затезна камата) није извршена исправка вриједности с обзиром на временски период у којем

нису наплаћена, што није у складу са чланом 20. став (9 и 11) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Готовински еквиваленти и готовина исказани су у износу од 71.866 KM, а односе се на новчана средства на банковним рачунима код комерцијалних банака у домаћој валути (23.765 KM) и иностраној валути (14.317 KM) и новчана средства у благајни (33.784 KM), која се највећим дијелом односе на пазар из помоћне благајне са продајног мјеста у Врбањи.

Краткорочна разграничења су исказана у бруто и нето вриједности од 3.356 KM и односе се на унапријед плаћене премије осигурања.

Препоручује се директору Друштва да обезбиједи да се:

- **приликом раздужења залиха грађевинског материјала сачињавају уредне и рачунски тачне књиговодствене исправе, а раздужење осталог потрошног материјала врши на основу претходно сачињених књиговодствених исправа сходно члану 8. став (1) и 9. став (1) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,**
- **потраживања за главни дуг по рјешењу надлежног суда класификује у оквиру осталих краткорочних потраживања и изврши исправку вриједности истих с обзиром на временски период у којем нису наплаћена сходно члану 20. став (9 и 11) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.**

6.2.2. Билансна пасива

Билансна пасива је исказана у износу од 2.222.280 KM, а чине је капитал, дугорочна резервисања и дугорочне обавезе, одложене пореске обавезе и краткорочне обавезе и краткорочна резервисања.

6.2.2.1. Капитал

Капитал је исказан у износу од 1.146.362 KM, а чини га акцијски капитал уписан у судски регистар (418.443 KM) са учешћем Града Бања Лука у висини од 61,65% и осталих ситних акционара у висини од 38,35%, резерве (26.297 KM), ревалоризационе резерве (339.373 KM), нераспоређена добит текуће године (13.840 KM) и нераспоређена добит ранијих година (348.409 KM). Друштво је на основу Одлуке о расподјели добити по годишњем обрачуна за 2022. годину извршило распоред добити у законске резерве сходно члану 231. став (2) Закона о привредним друштвима.

6.2.2.2. Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе

Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе исказане су у износу од 106.389 KM, а односе се на дугорочна резервисања и дугорочне обавезе.

Дугорочна резервисања исказана су у износу од 88.531 KM, а односе се на резервисања за трошкове у гарантном року (4.034 KM), за накнаде и бенефиције запослених (45.993 KM) и резервисања по основу судских спорова (38.504 KM).

Дугорочне обавезе исказане у износу (17.858 KM) по основу дијела кредита који доспијева у периоду дужем од годину дана према Атос банци а.д. Бања Лука. Кредит је обезбијеђен мјеницама Друштва и гаранцијом Гарантног фонда Републике Српске у висини од 50% износа кредита.

6.2.2.3. Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања

Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања исказана су у износу од 966.362 KM, а односе се на краткорочне финансијске обавезе (127.883 KM), обавезе из пословања

(404.553 KM), обавезе из специфичних послова (147.489 KM), обавезе за плате и накнаде плата (130.264 KM), остале обавезе (11.408 KM), порез на додату вриједност (67.100 KM), обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине (1.940 KM) и краткорочна резграничења (75.725 KM).

Краткорочне финансијске обавезе исказане су у износу од 127.883 KM, а односе се на дио дугорочних кредита који доспијева на наплату у року до годину дана од датума извјештавања и то по основу кредита у Атос банци а.д. Бања Лука (деталјније у тачки 6.2.2.2. овог Извјештаја) и Новој банци а.д. Бања Лука по кредиту одобреном 22.07.2019. године у износу од 150.000 KM и роком отплате од 48 мјесеци за набавку сталних средстава (електричног возила и радних машина), а који је обезбијеђен мјеницама Друштва и залогом на набављеним средствима.

Обавезе из пословања односе се на обавезе за примљене авансе (47.473 KM, од којих се 43.403 KM односи на унапријед наплаћене приходе по основу услуга одржавања гробних мјеста) и обавезе према добављачима у земљи (357.080 KM)

Обавезе из специфичних послова односе се на обавезе према комитентима из комисионих послова у износу од 147.489 KM за комисиону робу за децембар 2022. године.

Обавезе за плате и накнаде плата исказане су у износу од 130.264 KM, а односе се на обавезе за плате и накнаде плата запослених (78.819 KM), порез на плате и накнаде плате (3.501 KM), доприносе на плате и накнаде плате (36.972 KM) и обавезе за остала лична примања (10.971 KM, за топли оброк из новембра 2022. године). Обавезе за плате и накнаде плате односе се највећим дијелом на обавезе за децембар 2022. године и исте су плаћене у јануару 2023. године.

Остале обавезе исказане су у износу од 11.408 KM, а односе се на обавезе за трошкове накнада превоза код доласка на посао и повратка с посла (6.244 KM), обавезе према члановима надзорног и одбора за ревизију (4.864 KM) и остале обавезе у износу од 300 KM. Ревизијом је утврђено да су остале обавезе исказане више, а обавезе за остала лична примања по основу трошкова накнада превоза код доласка на посао и повратка с посла мање за 6.244 KM, јер није извршена класификација у складу са чланом 37. став (6) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Краткорочна разграничења исказана су у износу од 75.725 KM. По налазу ревизије, иста су исказана више за 62.669 KM због евидентирања дугорочно разграничених прихода по основу примљених донација од Града Бања Лука (изградња објекта цвјећаре, ограде и улагања у објекат мртвачнице) у оквиру краткорочно разграничених прихода, што није у складу са чланом 32. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Препоручује се директору Друштва да обезбиједи да се обавезе за трошкове накнада превоза код доласка на посао и повратка с посла евидентирају у оквиру обавеза за остала лична примања, а примљене донације за изградњу сталних средстава евидентирају у оквиру дугорочно разграничених прихода сходно члану 37. став (6) и 32. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.2.3. Ванбилансна евиденција

Позиције ванбилансне активе и пасиве исказане су у износу од 107.886 KM и у цјелости се односе на вриједност комисионе робе (погребне опреме). Друштво је на основу проведеног јавног позива за достављање понуда за комисиону продају

погребне опреме закључило уговоре о продајном комисиону са изабраним комитентима на јединствену уговорену провизију.

6.3. Биланс токова готовине

У Билансу новчаних токова исказан је прилив готовине из пословних активности у износу од 3.606.104 КМ и одлив готовине из пословних активности у износу од 3.479.915 КМ, што је за резултат имало нето прилив готовине из пословних активности у износу од 126.189 КМ. Прилив готовине из активности инвестирања није исказан, а одлив готовине из активности инвестирања је исказан у износу од 9.302 КМ, што је за резултат имало нето одлив готовине из активности инвестирања у износу од 9.302 КМ. Прилив готовине из активности финансирања није исказан, а одлив готовине из активности финансирања исказан је у износу од 138.260 КМ, што је за резултат имало нето одлив готовине из активности финансирања у износу од 138.260 КМ.

Укупан прилив готовине у износу од 3.606.104 КМ и укупан одлив готовине у износу од 3.627.477 КМ дају нето одлив готовине у износу од 21.373 КМ.

Готовина на почетку обрачунског периода исказана је у износу од 93.243 КМ, а готовина на крају обрачунског периода у износу од 71.866 КМ и наведени износ је исказан и у Билансу стања.

По налазу ревизије, одливи готовине из пословних активности исказани су више за 9.302 КМ, јер су истовремено у наведеном износу исказани и у активности инвестирања којој и припадају, што није у складу са захтјевима МРС 7 – Извјештај о токовима готовине (параграф 14) и чланом 11. став (2) Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“ број 59/22 и 129/22).

Препоручује се директору Друштва да обезбједи да се Биланс токова готовине сачињава сходно захтјевима МРС 7 – Извјештај о токовима готовине (параграф 14) и чланом 11. став (2) Правилника о садржини и форми образаца извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

6.4. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањене су информације у вези сталности пословања у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 25. и 26.).

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према информацији надлежних за потребе ревизије, на дан 31.12.2022. године, против Друштва су вођена четири судска спора од којих су два ради наплате дуга у износу од 194.097 КМ и два ради накнаде штете из радног односа. Друштво је на основу процјене исхода судских спорова извршило резервисања по том основу о чему је објелодањено у Напоменама уз финансијске извјештаје.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за период 01.01-31.12.2022. године сачињене су и Напомене које пружају неопходне информације о Друштву, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственим политикама и процјенама, али исте дијелом не задовољавају захтјеве члана 20. (став 2 и 3) Правилника о садржини и форми образаца извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и

предузетнике и међународних рачуноводствених стандарда, јер нису извршена објелодања:

- која пружају додатне информације које нису приказане у финансијским извјештајима о улагањима на туђим некретнинама, постројењима и опреми, приходима од провизија по основу продаје комисионе робе, трошковима провизија за промоцију у продаји погребне опреме и ставкама приказаним у извјештају токова готовине сходно МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 112ц и 113),
- у вези за сталним средствима у власништву Града Бања Лука (земљиште, објекти и опрема) која су Друштву дата на управљање и коришћење и постојању и износима ограничења власништва на опреми која је заложена као гаранција за кредитне обавезе, сходно МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 74а).

Препоручује се директору Друштва да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују додатне информације сходно члану 20. став (2 и 3) Правилника о садржини и форми образаца извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја (параграф 112ц и 113) и МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 74а).

Ревизијски тим

Др Бојан Ђурић, с.р.

Мр Данка Панић Ашанин, с.р.